

Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen

Jaarverslag 2022

Inhoud

Voorwoord	2
2022 Op hoofdlijnen	3
1 Ontwikkelingen	5
2 Dienstverlening	9
3 Beheer archieven en collecties	14
4 Toezicht en advies	23

Voorwoord

Met dit jaarverslag informeren wij u over de ontwikkelingen en werkzaamheden van het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen in 2022. Het jaar stond in het teken van verandering, aanpassingsvermogen en veerkracht. Qua werkzaamheden lag de focus - naast de gebruikelijke taken - op het digitaal beheer, afstemmen van de werkprocessen en samenbrengen van de archiefteams in Naarden en Hilversum.

Een andere teamsamenstelling en intensivering van de samenwerking met de collega's in Hilversum zorgde voor een nieuwe dynamiek. Nieuwe medewerkers kregen enorm veel steun van de gevestigde orde bij het vinden van hun weg in de fysieke en digitale omgeving van het gemeentearchief. Gedurende het jaar was het team niet op volle sterkte, maar desondanks zijn de taken op het gebied van dienstverlening, beheer, advies en toezicht met zorg en toewijding opgepakt.

Er is geïnvesteerd in digitalisering van veel geraadpleegde bronnen. Dankzij de inzet van medewerkers en vrijwilligers wordt de toegankelijkheid van onze archieven verbeterd.

De doorontwikkeling van de digitale infrastructuur blijft een urgent aandachtspunt. Het ontbrak in 2022 aan mensen en middelen om hier de hoognodige vorderingen te maken.

Achter de schermen is hard gewerkt aan de voorbereiding van de besluitvorming over de fusie met het Streekarchief Gooi en Vechtstreek in Hilversum. Hiervan hopen we het komende jaar de vruchten te kunnen plukken.

Juni 2023

Jacqueline Deknatel

Archivaris

Naarden 1572, wandschildering van Eppo Doeve in voormalig stadskantoor

2022 op hoofdlijnen

Studiezaal en digitale dienstverlening

Eind februari werden de beperkende coronamaatregelen opgeheven en kwam de fysieke dienstverlening weer goed op gang. Ook was er veelvuldig contact met bezoekers via website, telefoon en email. Het aantal bezoekers van de studiezaal is ten opzichte van vorig jaar aanzienlijk gestegen, evenals het aantal geraadpleegde archiefstukken. Er is nader onderzocht wat er voor nodig is om digitale dienstverlening in de vorm van scanning on demand structureel aan te kunnen bieden. Vooral nog zijn scanverzoeken – met beperkte menskracht en apparatuur – incidenteel en op kleine schaal ingewilligd.

Crowdsourcing

Vrijwilligers hebben ook in 2022 aan diverse crowdsourcing-projecten meegewerkt. Het beschrijven van de fotocollectie van Muiderberg is inmiddels voor bijna 70% voltooid. Het koppelen van geboortedata aan de gezinskaarten van de gemeente Muiden - ook via crowdsourcing - is in de loop van 2022 afgerond. Voor 2023 zijn nieuwe projecten gepland die zich richten op de bevolkingsregisters van aangesloten gemeenten en rechtsvoorgangers, en de fotocollectie van de gemeente Huizen.

Verhalenplatform

In oktober 2022 is het verhalenplatform op de gezamenlijke website gelanceerd. Met persoonlijke verhalen wordt extra kleur en context gegeven aan de geschiedenis van het Gooi en de Vechtstreek die is vastgelegd in de archieven. Inmiddels zijn er 29 verhalen gepubliceerd.

Verwervingen

In 2022 heeft het gemeentearchief diverse nieuwe archieven en collecties in ontvangst genomen. Vanuit Huizen zijn het secretarieearchief (1987-2011) en de (gedigitaliseerde) fotocollectie (1900-2000) overgebracht. Daarnaast is de collectie uitgebreid met enkele bijzondere, particuliere schenkingen, waaronder foto's van tuin- en landschapsarchitect Dirk Tersteeg in Naarden en archiefmateriaal afkomstig van G.J. Timmermans, politieagent in Bussum tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Digitale duurzaamheid

De doorontwikkeling van het e-depot en de daarbij horende digitale infrastructuur is in 2022 onvoldoende op gang gekomen. De gedigitaliseerde archieven en informatieobjecten zijn ondergebracht in een tijdelijke voorziening waarin de beveiliging, back-up en autorisatie zijn geborgd. Voor de lange termijn is deze oplossing echter niet toereikend.

Vooralsnog ontbreekt het aan mensen, expertise en financiële middelen om de gewenste vorderingen te kunnen maken. In het licht van de beoogde fusie tussen de archiefdiensten blijft het nader vormgeven van de organisatie en inrichting van een gezamenlijk e-depot een belangrijk aandachtspunt.

Toezicht en advies

De toezichtsverslagen over het informatiebeheer bij de deelnemende overheden (verslagjaar 2021) zijn in 2022 opgesteld door de archivaris. Deze rapportages zijn medio mei/begin juni aangeboden aan de colleges van B&W en vormden het vertrekpunt voor de verbeterplannen die door de informatiemanagers van de beide gemeenten zijn opgesteld.

De verslaglegging over het informatiebeheer bij het gemeentearchief is in dit jaarverslag opgenomen.

Middelen en mensen

Met de beschikbare bezetting is in 2022 prioriteit gegeven aan de uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden. Collega's vervullen combinatierollen op het gebied van dienstverlening, collectiebeheer en verbetering van de toegankelijkheid op digitale archieven.

De samenwerking met het Streekarchief Gooi en Vechtstreek in Hilversum heeft in 2022 verder vorm gekregen. Zowel de archivaris als de specialist digitale archieven werken zowel voor het gemeentearchief in Naarden als het streekarchief in Hilversum. De meerwaarde van de samenwerking met het Streekarchief Gooi en Vechtstreek is duidelijk naar voren gekomen.

De vacature voor een nieuwe archiefinspecteur kon in 2022 helaas niet worden ingevuld, maar in februari 2023 is een nieuwe toezichthouder van start gegaan voor beide archiefdiensten.

De huidige formatie en begroting is ontoereikend om volgende stappen te kunnen zetten naar een toekomstbestendige en digitaal georiënteerde archiefdienst. Definitieve besluitvorming over de fusie is cruciaal om het meerjarenbeleid een nadere invulling te kunnen geven.

Fusie

Met de versterking van een nieuwe projectleider fusie archiefdiensten is in 2022 hard gewerkt aan de voorbereiding en coördinatie van de besluitvorming over de fusie. Er wordt uitgegaan van twee studiezalen met eigen depots en van extra formatie voor beheer en inrichting van een e-depotvoorziening en voor cultuurhistorische/educatieve taken.

De diverse aspecten van de voorgenomen fusie zijn op bestuurlijk en ambtelijk niveau uitvoerig besproken. De planning voor de gefuseerde archiefdienst is met een jaar bijgesteld naar 1 januari 2024.

1 Ontwikkelingen

Archiefstukken worden gereedgemaakt voor digitalisering (foto: Tom Loman)

Nog enigszins begrensd door de laatste beperkende coronamaatregelen is 2022 van start gegaan met een gedeeltelijk nieuwe teamsamenstelling en een korte periode van wennen en verkennen. De nieuwe archivaris, archivist en specialist digitale archieven werden wegwijs gemaakt door collega's die al langer voor het gemeentearchief werkzaam zijn. In het voorjaar hebben we afscheid genomen van een collega die na ruim dertig jaar met pensioen ging. Zij was al die jaren het vaste baken voor archiefbeheer en dienstverlening.

Intensiveren samenwerking

In 2022 heeft de samenwerking met het Streekarchief Gooi en Vechtstreek verder vorm gekregen. Zowel de archivaris als de specialist digitale archieven werken voor beide archiefdiensten. In deze duo-constructie is de archivaris in dienst van de gemeente Gooise Meren en voor 50% gedetacheerd bij het streekarchief in Hilversum. De specialist digitale archieven is in dienst van de gemeente Hilversum en voor twee dagen gedetacheerd bij het gemeentearchief in Naarden. Medewerkers in de dienstverlening (studiezaal) hebben over en weer bij elkaar meegekeken en ervaring opgedaan.

De afgelopen jaren was de samenwerking tussen de beide archiefdiensten onder meer gericht op de ontwikkeling van de gezamenlijke website en het gezamenlijk gebruik van het archiefbeheersysteem. In 2022 lag de focus op het samenbrengen van de teams, afstemmen van de werkprocessen en digitaal beheer.

Tijdens de eerste gezamenlijke teamdag in april 2022 is onder meer een brainstormsessie gehouden over de kernwaarden en fundamenten voor de toekomstige archiefdienst en is met een kritische blik gekeken naar de digitale duurzaamheid van beide archiefdiensten. In december is een tweede gezamenlijke teamdag gehouden waarbij het jaarplan voor 2023 centraal stond.

Inhoudelijke verdieping en training

De medewerkers hebben in het voorjaar van 2022 vier trainingen gevolgd over de verschillende modules van het archiefbeheersysteem.

Daarnaast is tijd vrijgemaakt voor inhoudelijke verdieping. De medewerkers hebben deelgenomen aan de landelijke Archiefvondagen, aan andere studiedagen, netwerkdagen en webinars. In oktober hebben de teams en vrijwilligers van het gemeentearchief en streekarchief deelgenomen aan een rondleiding op de Joodse begraafplaats in Muiderberg.

Benchmark

In december 2022 heeft het gemeentearchief meegedaan aan de uitvraag voor de Benchmark Archieven. Deze benchmark is een landelijk instrument om de kwaliteit van de dienstverlening van archiefinstellingen in kaart te brengen en heeft als doel om sectorbreed betrouwbare cijfers te genereren. Voor onze eigen archiefdienst is het een instrument om te kijken hoe we er zelf voor staan in vergelijking met andere archiefdiensten. Peildatum was de situatie per eind december 2021.

Zo werd bijvoorbeeld via de Benchmark duidelijk dat het gemeentearchief minder vaak geopend is voor bezoekers (8 uur per week) dan collega-archiefdiensten (gemiddeld 22 uur per week). Ook scoren we lager dan andere gemeente/stadsarchieven als het gaat om het aantal gedigitaliseerde inventarisnummers, de beschikbaarstelling van digitale bouwdoSSIers en het aantal werkzame personen.

Computerruimte op de eerste etage van het gemeentehuis aan de Brinklaan 35, 1991.
Fotocollectie Bussum (SSANog2B+6528)

Bijeenkomst archiefcommissie

De archiefcommissie voor de gemeenschappelijke regeling Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen heeft in 2022 eenmaal hybride vergaderd, op 4 juli. In het overleg is stilgestaan bij de teamwijziging, de impact daarvan op de organisatie, de voortgang van de fusie en daarmee gepaard gaande kosten. De onevenredige kostenverdeling tussen de gemeente Huizen en de gemeente Gooise Meren is bespreekbaar gemaakt en de bestuurders hebben de intentie geuit om hier samen uit te komen. De beoogde najaarsvergadering van de archiefcommissie kon in december 2022 helaas niet doorgaan i.v.m. bestuurswisselingen in het college van Burgemeester en Wethouders van Gooise Meren. Deze bijeenkomst heeft plaatsgevonden in januari 2023, waarbij de geactualiseerde begroting en verhoging van de bijdrage per inwoner voor de beoogde gefuseerde archiefdienst belangrijke discussiepunten vormden.

Fusie

In juni 2022 heeft een raadsinformatiebijeenkomst plaatsgevonden waarna de colleges van de aangesloten gemeenten zich positief hebben uitgesproken om de gemeenten Hilversum en Gooise Meren de besluitvorming te laten voorbereiden.

Voor de voorbereiding en coördinatie van het besluitvormingsproces is eind september 2022 de nieuwe projectleider fusie archiefdiensten van start gegaan. Er is hard gewerkt aan het actualiseren van het Visiedocument, de onderliggende stukken, de begroting en de formatie. In het geactualiseerde voorstel wordt uitgegaan van twee studiezalen met depots en van extra formatie voor beheer en inrichting van een e-depotvoorziening en voor cultuurhistorische/educatieve taken. Dit heeft geleid tot een voorgestelde verhoging van het bedrag per inwoner. Zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau zijn de diverse aspecten van de voorgenomen fusie uitvoerig besproken. Helaas bleek de beoogde planning van een gefuseerde archiefdienst per 1 januari 2023 niet haalbaar en is de planning met een jaar bijgesteld naar 1 januari 2024.

Mensen en middelen

De teamsamenstelling was in 2022 niet toereikend voor de uitvoering van alle taken van het gemeentearchief. Met de beschikbare bezetting is prioriteit gegeven aan de uitvoering van de meest noodzakelijke werkzaamheden. Collega's vervullen combineringsrollen op het gebied van dienstverlening, collectiebeheer en verbetering van de toegankelijkheid op digitale archieven. De meerwaarde van de samenwerking met het Streekarchief Gooi en Vechtstreek wordt onderschreven. Beide teams tonen veerkracht en aanpassingsvermogen.

Het team heeft ook ruimte geboden aan twee collega's binnen de gemeente Gooise Meren om te re-integreren. Daarnaast hebben we een tijdelijke werkervaringsplek aangeboden aan een werkzoekende met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De werving van een nieuwe archiefinspecteur is in 2022 helaas zonder resultaat gebleven. De archivaris heeft in 2022 de toezichtsrapporthages over 2021 voor de gemeenten Huizen en Gooise Meren verzorgd. Begin 2023 is een nieuwe archiefinspecteur van start gegaan die de toezichthoudende taken op zich neemt voor zowel het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen als het Streekarchief Gooi en Vechtstreek. Met de huidige formatie en begroting is de doorontwikkeling van de infrastructuur voor digitaal beheer achtergebleven bij collega-archiefdiensten. Dit blijkt ook uit de Benchmark Archieven waar het gemeentearchief eind 2022 aan mee heeft gedaan. De capaciteit blijft ontoereikend en met betrekking tot de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige en digitaal georiënteerde archiefdienst zijn onvoldoende vorderingen gemaakt.

Definitieve besluitvorming over de fusie is cruciaal om het meerjarenbeleid een nadere invulling te kunnen geven.

2 Dienstverlening

Dienstverlening in de studiezaal van het gemeentearchief (Foto: Tom Loman)

Studiezaal

Na een periode van lockdown in verband met COVID-19 ging de studiezaal op dinsdag 18 januari 2022 weer open op afspraak. De beperkende coronamaatregelen duurden nog voort tot 28 februari 2022. Vanaf dat moment waren bezoekers weer welkom zonder afspraak en met meer personen tegelijk. Tijdens de lockdownperiode zijn de openingstijden gewijzigd van vier dagdelen naar twee dagdelen; dit is in 2022 zo gebleven vanwege de krappere formatie.

In 2022 hebben 245 personen de studiezaal bezocht. Het aantal bezoekers is ten opzichte van het vorige (corona)jaar aanzienlijk gestegen, evenals het aantal geraadpleegde archiefstukken.

Er was opnieuw veel vraag naar archiefstukken uit de periode rond de Tweede Wereldoorlog. In dat kader werden acht verzoeken tot inzage in beperkt openbare archiefstukken gehonoreerd. Leden van de onderzoekswerkgroep van de Stichting Struikelstenen Gooise Meren deden gedurende het hele jaar onderzoek naar Joodse mensen die in de oorlog uit Naarden en Bussum weggevoerd zijn. Er werd ook onderzoek gedaan naar Joodse onderduikers in Bussum die de oorlog overleefden. Ander onderzoek richtte zich op Joodse leerlingen van het blindeninstituut in Huizen en op het opsporen van explosieven uit WO2.

In 2022 was het 450 jaar geleden dat het Naardense bloedbad (1572) plaatsvond. Dit werd herdacht met lezingen, een grote bijeenkomst in de Grote Kerk en een publicatie. Hiertoe werd door de auteurs onderzoek verricht in de oudste archiefstukken van Naarden.

Veel bezoekers deden onderzoek naar hun familiegeschiedenis: veelal hobbymatig maar soms om inzicht te krijgen in serieuze gebeurtenissen uit het (eigen) verleden. Het eigen huis, straat, buurt of familiebedrijf waren onderwerp van onderzoek. T.b.v. restauratiewerkzaamheden werden archiefstukken over de vestingwerken en groenvoorziening geraadpleegd.

Het aantal informatieverzoeken per telefoon is niet exact bijgehouden, maar er is een dalende trend geconstateerd.

Het aantal uitgeleende dossiers en archiefstukken aan de aangesloten gemeenten en aan particuliere archiefvormers nam iets af.

Jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Schriftelijke inlichtingen	462	498	600	900	802	732
Aantal bezoeken studiezaal	563	562	516	262	178	245
Dossieruitleen	68	178	133	129	83	63
Aangevraagde archiefstukken	-	-	-	-	583	1576
Bezoeken website	-	-	42.000	37.000	45.500	19.500 (*)
Unieke paginaweergaves website	-	-	256.600	547.400	730.400	404.000 (*)

(*) afwijking in aantallen i.v.m. storing webanalytics

Digitale dienstverlening

Via e-mail, informatieverzoeken via de gemeente en telefonische aanvragen hebben we bezoekers op weg geholpen bij het vinden van informatie op onze website en in andere bronnen. In totaal zijn 732 informatieverzoeken per e-mail beantwoord. De geregistreeerde websitebezoeken en het aantal unieke paginaweergaves van onze website gooienvechthistorisch.nl vertoonden in 2022 een afwijkend patroon ten opzichte van de cijfers in 2021. De oorzaak ligt bij een storing in de applicatie voor webanalyse.

We zijn in 2022 begonnen met het onderzoeken van de mogelijkheden van scanning on demand: digitalisering van archiefstukken op verzoek van de gebruiker. Dit is echter een bewerkelijk proces waarbij veel tijd van de archiefmedewerkers gevraagd wordt en waarbij financiële investeringen nodig zijn om deze vorm van dienstverlening structureel aan te kunnen bieden. De komende tijd brengen we de mogelijkheden verder in kaart. Voornamelijk worden scanverzoeken – met beperkte menskracht en apparatuur – incidenteel en op kleine schaal ingewilligd.

Social media

In 2022 is het aantal volgers van de gezamenlijke Facebookpagina [‘Gooi & Vecht Historisch’](#) verder gegroeid van 439 naar 597. Wekelijks worden er berichten geplaatst - zowel vanuit het streekarchief als vanuit het gemeentearchief - over nieuwe aanwinsten, bijzondere foto's of updates over de archiefdiensten. Via posts op social media wordt op een alternatieve manier aandacht gevraagd voor de collecties en archieven. Daarnaast is het voor de bezoekers een extra mogelijkheid om in contact te komen met beide archiefdiensten.

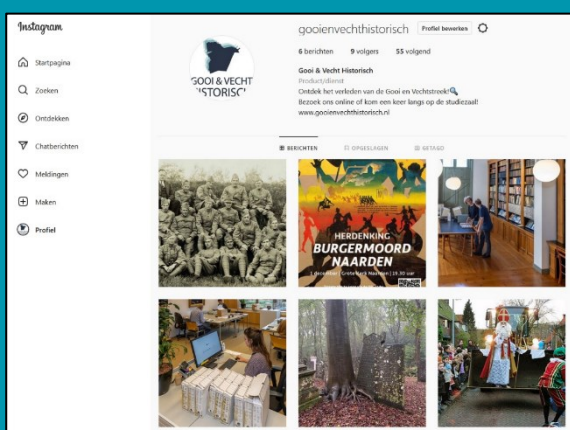
Berichten over werkzaamheden in het archief, over de archiefmedewerkers en over de crowdsourcingsprojecten werden het meest geliket. Via de chatfunctie van Facebook zijn in 2022 ook enkele vragen gesteld over de geschiedenis van het Gooi.

In november zijn we gestart met Instagram onder dezelfde naam [‘Gooi & Vecht Historisch’](#). Met dit account hopen we meer mensen te bereiken die nog niet bekend zijn met het archief.

Verhalenplatform

Het verhalenplatform op de gezamenlijke website heeft in 2022 langzaam maar zeker gestalte gekregen. De aftrap was in oktober tijdens de landelijke Maand van de Geschiedenis.

Met persoonlijke verhalen wordt extra kleur en context gegeven aan de geschiedenis van het Gooi en de Vechtstreek die is vastgelegd in de archieven. De eerste zeven verhalen, binnen het thema ‘Wat een ramp’,

Gooi & Vecht Historisch nu ook te vinden op Instagram.

Volg ons!

<https://www.instagram.com/gooienvechthistorisch/>

Verhalen uit het Gooi en omstreken.

Voeg ook je verhaal toe!

<https://zoeken.gooienvechthistorisch.nl/verhalenoverzicht.php>

werden op 1 oktober op het platform geplaatst. In de maanden daarna werden er regelmatig verhalen bijgeplaatst, zowel door medewerkers van het streekarchief als door bezoekers. Eind 2022 heeft het Nederlands Vestingmuseum zich aangesloten bij het platform. Zij publiceren regelmatig verhalen over de geschiedenis van het Gooi, die gebundeld onder het thema 'Vestingmuseum' op het platform verschijnen. Inmiddels staan er 29 verhalen op met vier bijbehorende thema's. Het lezen meer dan waard.

Publieksactiviteiten

Na een jaar radiostilte vanwege de coronamaatregelen kon het gemeentearchief dit jaar haar deuren weer openstellen voor bezoekers op de landelijke Open Monumentendag.

Op zondag 11 september 2022 mochten we ruim 500 bezoekers ontvangen die op deze manier kennismaakten met de werkzaamheden van het gemeentearchief en met de lokatie waar het archief gevestigd is: het voormalige Burgerweeshuis aan de Cattenhagestraat. Ook teamleden van het streekarchief en trouwe vrijwilligers hebben hard meegewerkt en bijgedragen aan het succes van deze dag.

In het najaar van 2022 heeft de redactie van het Historisch Café Naarden de draad weer opgepakt om voor het nieuwe jaar een programma samen te stellen met lezingen in Podium deMess, het culturele podium in de vesting. Samen met de Vereniging Vestingstad Naarden, de Stichting Tussen Vecht en Eem en het Comeniusmuseum worden jaarlijks vijf lezingen over historische, aan Naarden gerelateerde onderwerpen georganiseerd. Namens het gemeentearchief heeft de archivaris zitting in de redactie.

In 2022 is regelmatig contact geweest met het regionale netwerk van erfgoedinstellingen, historische kringen en stichtingen. Voor de vergadering van de deelnemersraad van de Stichting Tussen Vecht en Eem (het samenwerkingsverband van lokale en regionale organisaties op historisch en aanverwant gebied) heeft de archivaris in november een korte inleiding gehouden over de samenwerking tussen het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen en het Streekarchief Gooi en Vechtstreek.

Met de wekelijkse bijdrage aan de rubriek *Uit de fotocollectie van het Gemeentearchief* in de lokale huis-aan-huisbladen van Gooise Meren heeft het gemeentearchief in 2022 wederom unieke historische foto's, voorzien van een toelichting, in beeld gebracht.

Ten behoeve van een expositie in Kasteel Amerongen over het Rampjaar (1672-1673) heeft het gemeentearchief deze prent van de belegering van Naarden in 1673 in bruikleen verstrekt. Het betreft een gravure uit 1684 van Jacobus Harrewijn. Op de voorgrond zijn scènes weergegeven van het soldatenleven in het legerkamp. In de verte zien we het beleg en de bestorming van de stad Naarden.

3 Beheer archieven en collecties

Archiefmedewerker bergt de archiefstukken op (foto: Tom Loman)

Verwerving

Voor de gemeente Huizen is in 2022 gewerkt aan de overbrenging van het secretariearchief (1987-2011) en de (gedigitaliseerde) fotocollectie (1900-2000). Beide archieven zijn inmiddels opgenomen in de gemeentelijke archiefbewaarplaats; de fotocollectie eind 2022 en het secretariearchief begin 2023. De gemeente Gooise Meren heeft dit jaar geen archieven overgebracht. In gezamenlijkheid werken we aan het realiseren van de toegang op de bouwdoSSIERS zodat de dienstverlening vanuit het gemeentearchief kan gaan plaatsvinden.

Met de huidige formatie was het in 2022 niet mogelijk om proactief aan de slag te gaan met de acquisitie van particuliere archieven. Toch hebben we enkele bijzondere aanwinsten in ontvangst mogen nemen. Deze aanwinsten vormen een waardevolle aanvulling op de overheidsarchieven voor het reconstrueren van de geschiedenis van ons werkgebied.

Een overzicht van de voornaamste aanwinsten en aanvullingen:

Naarden

SSAN206 | Foto's van Dirk Tersteeg, tuin- en landschapsarchitect | ca. 1928-1945

SSAN208 | Documenten en foto's van Alfred Weyl en Hanna Winter | 1937-1968

Bussum

SSAN092B | Aanvulling op de gemeentelijke fotocollectie | ca. 1990-2010

SSAN205 | Archief A. Bos, beheer financiën enkele Duitse inwoners na WO2 | 1945-1948

SSAN207 | Archief G. Timmermans, politieagent in Bussum tijdens WO2 | 1936-1970

Muiden en Muiderberg

SSAN210 | 'Dorpspraak', orgaan van de Dorpsraad Muiderberg | 2017-2022

Huizen

SSAN181 | Secretarie-archief | 1987-2011

SSAN092H | Gemeentelijke fotocollectie | 1900-2000

SSAN209 | Aardewerfabriek HAHO / potterie De Driehoek | 1934-1987

De bibliotheek is in 2022 verrijkt met diverse aanwinsten, waaronder publicaties waarvoor onderzoek is gedaan in onze archieven.

Binnen het thema van het Naardense rampjaar 1572 is op initiatief van het historisch genootschap Tussen Vecht en Eem en de Werkgroep Naarden 1572 een publicatie getiteld: *Naarden 1572. Burgermoord en brandstichting* verschenen.

Annet Betsalel, documentairemaker en inwoner van Bussum, schonk het door haar geschreven kinderboek *De Wereld van Max*. Ze vertelt daarin het waargebeurde onderduikverhaal van de joodse familie Veffler.

Evenals in andere jaren zijn er in 2022 diverse foto's ontvangen. Deze zijn toegevoegd aan de gemeentelijke fotocollecties.

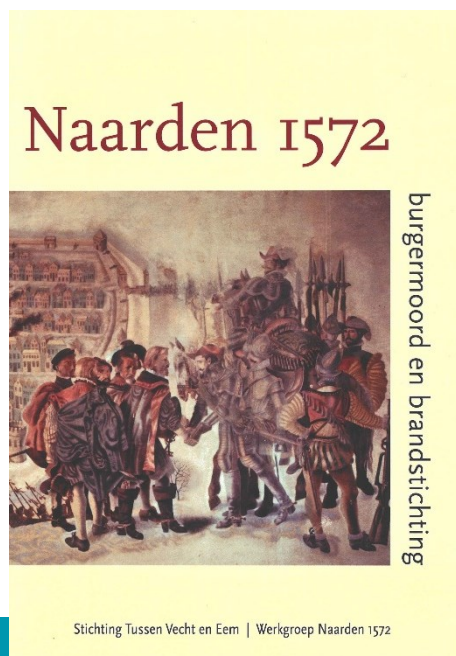
Analoog en digitaal beheer

In 2022 zijn met ondersteuning van DOCFactory de volgende archieven geïnventariseerd:

- SSAN069 Archief van het Historisch genootschap Stichting Tussen Vecht en Eem (TVE)
- SSAN070 Archief van de redactie van het tijdschrift *Tussen Vecht en Eem*
- SSAN193 Documentatiecollectie van W. Cerutti (oud-voorzitter van de Stichting Tussen Vecht en Eem)

Het archief van de Stichting Tussen Vecht en Eem geeft een goed inzicht in de opkomst van de lokale en regionale geschiedbeoefening.

Door vaste vrijwilligers is gedurende het jaar wekelijks gewerkt aan het verbeteren van de toegangen op diverse archieven. Een flink aantal nieuwe foto's is in de beeldbank geplaatst en voorzien van beschrijvingen. Er zijn enkele kleine archiefjes geïnventariseerd, bibliotheekstukken beschreven en er is gewerkt aan nadere toegangen op archiefstukken. Een van die nadere toegangen betreft een index op de 17^e eeuwse resolutieboeken (besluitenboeken) van het vroedschap (stadsbestuur) van Naarden. Deze toegang is intussen afgerond.

Publicatie ter gelegenheid van het rampjaar 1572 (SSANo80, B22/23)

De medewerkers hebben in 2022 verder gewerkt aan het verbeteren van de inrichting en toegangen in het archiefbeheersysteem. Met het team van het streekarchief in Hilversum wordt naar een uniforme werkwijze toegewerkt.

Daarnaast is gewerkt aan het toegankelijk maken van raadpleegkopieën van de digitale bouwdossiers van de gemeente Huizen uit de periode 1900-1986. Naar verwachting zal de digitale dienstverlening vanuit het gemeentearchief in de loop van 2023 z'n beslag krijgen.

De bestanden van de gedigitaliseerde edities van de Bussumsche Courant (1950-1966) en het Nieuwsblad van Huizen hebben een check doorlopen en zijn inmiddels grotendeels via de website te raadplegen. Ook zijn de werkzaamheden voor het nader beschrijven van de gezinskaarten van Muiden via crowdsourcing gecontroleerd en afgerond.

De raadsnotulen van de gemeente Bussum (1906-1999) - in 2021 gedigitaliseerd - zijn inmiddels via de website te raadplegen.

De releasedatum voor het beschikbaarstellen van de gedigitaliseerde krantenleggers van de *Gooi- en Eemlander* (periode 1951 – 1964) via de website Delpher is nog niet bekend. Deze kranten werden in 2020 in bruikleen gegeven aan de Koninklijke Bibliotheek (KB) zodat deze (in het kader van *Metamorfoze - Nationaal Programma voor het Behoud van het Papieren Erfgoed*) gedigitaliseerd konden worden.

Digitaliseringsprojecten

Jaarlijks wordt een planning gemaakt voor te digitaliseren archieven. Daarbij wordt gekeken naar veelgevraagde bronnen en series die praktische ingangen bieden voor verder onderzoek. Ook wordt meegewogen welke (deel-)archieven in materieel fragiele staat verkeren waardoor het inzien van de originelen niet (meer) verstandig is.

In 2022 is opnieuw geïnvesteerd in de digitalisering van veelgebruikte bronnen. De volgende archiefstukken zijn gescand en worden via de website voor het publiek beschikbaar gesteld:

- Politiedagrappporten van Naarden en Bussum uit de periode 1900-1949 (SSAN051 en SSAN030)
- Repertoria van notarissen uit Naarden (1627-1925), Bussum (1883-1925) en Huizen (1822-1837) (SSAN009)
- Albums en schriftjes met pasfoto's horende bij paspoortaanvragen (jaren 20 van de 20^e eeuw) uit Bussum (SSAN052, inv.nrs. 8190 en 8191) en Huizen (SSAN020, inv.nrs. 1048 en 1048.1)
- Affiches uit de Tweede Wereldoorlog
- Aquarellen van locaties in ons werkgebied gemaakt door kunstenaar Joop Kramer in de periode 1984-1991 (SSAN178)

De focus ligt nu op het verbeteren van de vindbaarheid en toegankelijkheid van deze bronnen. Vrijwilligers zijn hiermee aan de slag gegaan; bij de pasfotoalbums en -schriftjes worden de persoonsnamen overgenomen waardoor ze doorzoekbaar worden op de website.

Deelbeschrijving	Multimedia (0)	Bestanddeel (0)	Index-item (0)	Stukken (101)	Verzamelbeschrijving (1)	Archiefblokken (0)	Depotplaatsen (0)	
☐				SSAN052+8190+36. Foto's uit register met aanvragers van paspoorten. A34: 1. de heer H. Bosboom, 1871; 2. mevr. H.A. Kisjes, 1885, e.g. H. Bosboom; 3. de heer P.H. Bosboom, 1911; 4. mevr. G.J. Korff, 1890; 5. de heer H.J. Burgers, 1896; 6. mevr. A.P. Burgers, 1876; 7. mevr. G.Th. Boekenooogen, 1886; 8. mevr. G.W. Berendsen, 1893; 9. de heer B. de Boer, 1902; 10. de heer Th.A. Boddeke, 1902; 11. de heer J.L. Bos, 1873; 12. mevr. M.S. Dufour, 1874, e.g. F.H.L. Beermann; 13. mevr. J.A. Snellebrand, 1859, wed. W.G. Bonebakker; 14. de heer C.C.J. de Bruijn, 1898; 15. ontbreekt; 16. mevr. M.A.A. Baekers, 1886, e.g. L.F.M. Bensdorp; 17. de heer J.W.J. de Bruijn, 1883 en zijn echtgenote mevr. L.W.M. Dieben, 1899; 18. mevr. L.P. Bijpost, 1905; 19. de heer P.J. Bull, 1907; 20. de heer J. Bollaan, 1851. A35: 1. de heer H.J.A.F. Bertrams, 1908; 2. de heer C.H.J.H. Bertrams, 1909; 3/4. mevr. M.J.R. Reneman, 1888, e.g. G.J. Borger en haar zoons J.H. Borger, 1914 en G. Borger, 1918; 5. de heer P.J. van Beusekom, 1874; 6. mevr. C.A.H. Hissink, 1883, e.g. F.A.J. van Beusekom; 7. de heer G.C. Bergmans, 1882; 8. mevr. A.F.W.J. Hahn, 1882, e.g. G.C. Bergmans; 9. mevr. G. Bruijn, 1865; 10. mevr. M.H.J. Bruinink, 1900; 11. de heer J.W. Bakker, 1902; 12. O.P.N. Blom, 1900, foto ontbreekt; 13. de heer J.R. Brouwer, 1900; 14. mevr. A.M. Brouwer, 1906; 15. de heer G.M. Breman, 1903; 16. mevr. W.S. Bloemendal, 1875; 17. de heer C.J.J. Bollaan, 1885; 18. mevr. A. van den Brul, 1882, e.g. N.J. ten Bosch; 19. mevr. H.G. van Erpers Rooijaards, e.g. J. Bollaan; 20. mevr. G.C. Burger, 1890. 1922. Archieven van de gemeente Bussum 				L.vonW
☐				SSAN052+8190+31. Foto's uit register met aanvragers van paspoorten. A28: 1. mevr. C. Boering, 1903; 2. de heer E.H.J. Bromberg, 1891; 3. de heer H.Th. Bergman, 1866; 4. mevr. F.W.G. de Bazel, 1898; 5. de heer D. Barents, 1895; 6. mevr. F. Roodenburg, 1895, e.g. D. Barents; 7. de heer S. Bree, 1902; 8. de heer J.E.C.J.R. Buchwaldt, 1898; 9. de heer W.M.E. van den Belt, 1904; 10. de heer H.L. Bouwman, 1889; 11. de heer H. Bos, 1890; 12. de heer F.G.M. Burg, 1882; 13. de heer W.M.E. van den Belt, 1904; 14. de heer H.L. Bouwman, 1889; 15. de heer H. Bos, 1890; 16. de heer F.G.M. Burg, 1882; 17. mevr. J.M. Bolkenbaas, 1891; 18. de heer P.J. de Bruijn, 1888; 19. mevr. P.H.M. Hartog, 1895, e.g. P.J. de Bruijn, met 2 kinderen; 20. mevr. ?G. Visser, 1878, e.g. S. Bakker; 21. de heer A. van den Bergh, 1882; 22. mevr. J. Roos, 1882, e.g. A. van den Bergh; 23. de heer S. Bakker, 1879; 24. mevr. D. Bakker, 1909 A29: 1. mevr. L. Beijerman, 1903; 2. de heer F.W. van Bilderbeek, 1880; 3. mevr. S.H. Focke, 1880, e.g. F.W. van Bilderbeek; 4. de heer D. Buisman,				L.vonW

Foto's uit register met aanvragers van paspoorten, 1922-1923 geïndexeerd in het archiefbeheersysteem (SSAN052+8190)

Crowdsourcing

Vrijwilligers hebben ook in 2022 (vanuit huis) in de crowdsourcing-omgeving meegewerkt aan het beschrijven van de fotocollectie van Muiderberg. Inmiddels is bijna 70% voltooid. Het koppelen van geboortedata aan de gezinskaarten van de gemeente Muiden – ook via crowdsourcing - werd in de loop van 2022 afgerond. Hierdoor is het mogelijk om makkelijker en sneller via de website te zoeken naar inwoners van Muiden in de periode 1922-1938.

Voor 2023 zijn nieuwe projecten gepland die zich richten op de bevolkingsregisters van aangesloten gemeenten en rechtsvoorgangers en de fotocollectie van de gemeente Huizen.

Gebouw en archiefbewaarplaats

In 2022 zijn nieuwe dataloggers aangeschaft voor het monitoren van de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid in de archiefbewaarplaats. De klimaatbeheersing van zowel depot als studiezaal en overige ruimten op de begane grond blijft een aandachtspunt. We hebben te maken met temperatuurschommelingen. Met de nieuwe dataloggers kunnen we de situatie in het depot nauwkeurig monitoren en de servicedienst voor het gebouwbeheersysteem inschakelen bij voortdurende afwijkingen.

In het vorige jaarverslag is aangegeven dat de opslagcapaciteit van de archiefbewaarplaats op de Cattenhagestraat beperkt is voor wat betreft nog over te brengen fysieke archieven. Na de opname van het secretarieearchief van Huizen (omvang 106 meter) in januari 2023 is nog ca. 300 meter depotruimte beschikbaar. In geval van fusie met het Streekarchief Gooi en Vechtstreek kan mogelijk worden uitgeweken naar hun archiefbewaarplaats in Hilversum. Voor de langere termijn zal – afhankelijk van de omvang van nog over te brengen papieren archief - naar alternatieve locaties moeten worden gezocht.

De werknemers van de zoutfabriek van Bouvy te Muiden voor een geladen vrachtwagen, 1940.
Fotocollectie Muiden (SSANog2M+M22)

E-depot

Met de doorontwikkeling van de digitale infrastructuur, waaronder het e-depot, zijn in 2022 te weinig vorderingen gemaakt. De gedigitaliseerde archieven en informatieobjecten zijn ondergebracht in een tijdelijke voorziening waarin de beveiliging, back-up en autorisatie door de afdeling Informatievoorziening & Automatisering van de gemeente Gooise Meren wordt gewaarborgd. Deze manier van opslaan is echter niet toereikend om informatie voor de lange termijn duurzaam te kunnen bewaren en toegankelijk te houden.

Vooralsnog ontbreekt het aan mensen, expertise en financiële middelen om volgende stappen te kunnen zetten. In het licht van de beoogde fusie tussen de archiefdiensten blijft het nader vormgeven van de organisatie en inrichting van een gezamenlijk e-depot een belangrijk aandachtspunt.

Archiefbeheersysteem

In 2022 is vooronderzoek gedaan in de aanloop naar het opschonen en uniformeren van de metadata in ons archiefbeheersysteem. Deze werkzaamheden zijn essentieel geweest om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van wat er zich onder de motorkap afspeelt: welke metadata er zijn en waar deze precies staan. Hierdoor hebben we nu de kennis vergaard om in 2023 een start te kunnen maken met het opschonen van de metadata. Ook zijn er op basis van deze kennis aanpassingen gedaan binnen de interface van het archiefbeheersysteem waardoor het voor onze medewerkers ook overzichtelijker werken is.

Huis aan de Galgesloot te Naarden, destijds bewoond door de familie Klinkert, 1896. Foto geschonken door Hendrick de Keyser Monumenten (SSANog2N-2023.001)

4 Toezicht en advies

Overleg in het voormalige Burgerweeshuis te Naarden (foto: Tom Loman)

Inspectie

In januari 2022 is op initiatief van de archiefinspecteur van het gemeentearchief en het streekarchief waar nodig de informatie over toezicht- en adviestaken op de gezamenlijke website geactualiseerd.

In verband met het vertrek van de archiefinspecteur van het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen (eind december 2021) is begin 2022 een vacature uitgezet voor een nieuwe toezichthouder op het informatiebeheer bij de gemeenten Gooise Meren en Huizen. Helaas heeft de werving geen geschikte kandidaten opgeleverd. De jaarlijkse toezichtrapportages zijn vervolgens verzorgd door de archivaris. Deze toezichtsverslagen zijn medio mei/begin juni opgeleverd en vormden het vertrekpunt voor de verbeterplannen die door de informatiemangers van de beide gemeenten zijn opgesteld. Met behulp van deze verslagen en verbeterplannen hebben de colleges van B & W verantwoording afgelegd aan hun gemeenteraden en is de provincie geïnformeerd over het gevoerde archief- en informatiebeheer. Het informatiebeheer bij zowel Gooise Meren als Huizen is door de provincie als verticaal toezichthouder, evenals in het voorgaande jaar, als adequaat beoordeeld.

In 2022 is periodiek overleg gevoerd op tactisch/operationeel niveau met de informatiemangers van de gemeente Gooise Meren. Aandachtspunten waren onder meer het kwaliteitssysteem, bouwdoosjes en technische tekeningen van rechtsvoorgangers, implementatie van nieuwe systemen en migratietrajecten. Het strategisch informatieoverleg (SIO) heeft in 2022 tweemaal plaatsgevonden.

De jaarlijkse vernietigingslijsten zijn in het najaar aangeboden en gecontroleerd.

Voor de rechtsvoorgangers van de gemeente Gooise Meren verloopt de dienstverlening van bouwvergunningen nog voor een deel via de gemeente. De archieven zijn deels gedigitaliseerd, maar de kwaliteit en volledigheid van de bestanden dient te worden onderzocht. Per archiefblok worden de noodzakelijke stappen in kaart gebracht om de beschikbaarstelling via de archiefdienst te kunnen realiseren. Dit is een complex en tijdrovend traject dat in 2023 de aandacht zal vragen.

Met de informatiemangers van de gemeente Huizen heeft in 2022 regelmatig overleg plaatsgevonden over onder meer de lopende overbrengingen van de archieven met bouwvergunningen (1900-1986 en 1987-2010), het secretariaearchief (1987-2011) en de fotocollectie (1900-2000). Ook is een positief advies aangaande vervanging voor het jongste bouwarchief geformaliseerd aan de hand van het vervangingsproces en de betrokkenheid van de voormalige archivaris en archiefinspecteur. Voor de gemeente Huizen zijn in 2022 geen vernietigingslijsten beoordeeld.

In het kader van zogenaamde hotspots (gebeurtenissen met een impact op de samenleving) ligt er een taak voor de archiefdienst om hierover particuliere archieven in beeld te brengen. Voor aangesloten overheden is het zaak dat relevante informatie die verband houdt met deze hotspots duurzaam wordt bewaard. Voor Gooise Meren zijn dit jaar geen nieuwe *hotspots* vastgesteld. Bij de gemeente Huizen wordt gewerkt aan de vaststelling van de eerste hotspots. Samen met het streekarchief en de aangesloten overheden wordt in 2023 nadere afstemming gezocht over de hotspots.

Tot slot: informatiebeheer bij het gemeentearchief

Als archiefdienst blijven we ook kritisch op onze primaire taakuitvoering en interne processen. In 2022 hebben we stappen kunnen zetten in de bewerking van analoge particuliere archieven. Op het vlak van digitaal beheer zijn nog slagen te maken.

In het najaar van 2022 is stapsgewijs de overgang naar de nieuwe digitale samenwerkomgeving van de gemeente Gooise Meren tot stand gekomen. Werkplekken met vaste computers hebben plaatsgemaakt voor de aansluiting van laptops.

De digitale werkomgeving is aan veranderingen onderhevig. Dat brengt diverse vraagstukken met zich mee. Voor gedegen kwaliteitszorg met betrekking tot deze digitale werkomgeving is de formatie niet toereikend. De focus ligt vooralsnog op het veiligstellen van de informatie voor de toekomst met een zo volledig mogelijke weergave van de processen van het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen.

Trots op het over- en ondergebrachte HAHO-archief Huizen